

P E T E R G A R D E

VERDENS
LITTERATURENS
JURA B I N D I I I

COUR DE CASSATION

JURIST- OG ØKONOMFORBUNDETS FORLAG

**VERDENSLITTERATURENS JURA
BIND III**

P E T E R G A R D E

**VERDENS
LITTERATURENS
JURA** **BIND III**

DJØF FORLAG
2021

Peter Garde

Verdenslitteraturens jura, bind III af III

1. udgave, 1. oplag

© 2021 by Djøf Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.

Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af eller kopiering fra denne bog eller dele heraf er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Marianne Tingkov

Sats: Mette Schou

Billedredaktion: Mette Katrine Lybye Grundahl

Omslagsbillede: île de la Cité, La Conciergerie, Cour de Cassation. Foto: Tibor Bogнар / Alamy Stock Photo

Tryk: Clemensstrykkeriet, Viborg

Denne publikation er udgivet med støtte fra

DREYERSFOND

Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's Fond
Hoffmann og Husmans Fond

Printed in Denmark 2021

ISBN 978-87-574-3946-5

e-bog ISBN: 978-87-719-8595-5

Oversigt over alle bind

BIND I

- I. OLDTIDEN
- II. MIDDELALDEREN
- III. RENÆSSANCEN; RABELAIS OG SHAKESPEARE
- IV. FRANSK KLASSICISME
- V. OPLYSNINGEN; HOLBERG OG FIELDING
- VI. TYSK KLASSIK OG TIDLIG ROMANTIK
- VII. ROMANTIK; SCOTT, HOFFMANN OG HUGO

BIND II

- VIII. BALZAC, STENDHAL OG DICKENS
- IX. DUMAS, TROLLOPE OG DE FØRSTE AMERIKANERE
- X. IBSEN, DOSTOJEVSKIJ OG COLLINS
- XI. CARROLL, BROWNING, ZOLA OG TWAIN
- XII. STEVENSON, STRINDBERG, MAUPASSANT, FRANCE
- XIII. OMKRING ET ÅRHUNDREDSKIFTE; JEANNE D'ARC
- XIV. VERDENSKRIGEN; GALSWORTHY

BIND III

- XV. KAFKA, FINLAND OG A. P. HERBERT
- XVI. WEIMARREPUBLIKKEN; BRECHT OG FAULKNER
- XVII. DET TREDJE RIGE; BERGENGRUEN, HARE
- XVIII. ANDEN VERDENSKRIG; CAMUS
- XIX. TO STORE SCHWEIZERE
- XX. AUCHINCLOSS OG SCIASCIA
- XXI. BÖLL, GULAG OG DARIO FO
- XXII. RUMPOLE OG NAZIDOMMERNE
- XXIII. AMERIKANSKE RETSSALSDRAMAER
- XXIV. SCHIRACH OG EN STOR NORSK ROMAN

Indholdsfortegnelse

DEL XV KAFKA, FINLAND OG A.P. HERBERT	11
Franz Kafka og det altid skyldige menneske	13
F. E. Sillanpää, Jarl Hemmer, Väinö Linna, Kjell Westö og Finland i 1918 . .	18
A. P. Herbert og <i>Misleading Cases</i>	24
Franz Werfel og den bodfærdige undersøgelsesdommer	30
Somerset Maugham og engelskmanden i Imperiets udposter	34
Rosny jeune og lillepigen som forsvarer i nævningeting	38
E. M. Forster og sagen om mysteriet i hulen i Britisk Indien	40
Agatha Christie, anklagerens vidne og den straffende dommer	44
Blaise Cendrars og Californiens guld	48
Lion Feuchtwanger og den tidlige nazisme	51
P. G. Wodehouse, fredsdommerens sølvflødekande og politihjelmen	56
Dorothy Sayers og hertugens mordsag i House of Lords	59
François Mauriac og giftblandersken	64
DEL XVI WEIMARREPUBLIKKEN; BRECHT OG FAULKNER	67
Marcel Aymé og statsadvokatens tredje hoved	69
Ferdinand Bruckner og huset fuldt af forbrydere	76
Bertolt Brecht og den alternative, socialistiske jura	78
Friedrich Wolf og kampen om svangerskabsafbrydelsen	95
William Faulkner, Yoknapatawpha County og Gavin Stevens	99
Carl Zuckmayer og uniformens almagt	110
Robert Musil og kvindemorderen Moosbrugger	111
Joyce Cary, koloniembedsmanden i Nigeria og den indfødte kontorist . . .	120
Georges Simenon, Maigret og megen anden fransk justits	125
Erle Stanley Gardner og Perry Mason	131
John Knittel og den inhabile undersøgelsesdommers dilemma	136

INDHOLDSFORTEGNELSE

DEL XVII DET TREDJE RIGE, BERGENGRUEN, HARE	139
Lillian Hellman og løgneren	141
Georges Bernanos og den falske landsbypræst som morder	147
Humphrey Cobb og krigsrettens justitsmord	149
Jean Giraudoux og dommeren fra Argos	152
Werner Bergengruen, nåden og nødrettens grænser	156
Heinrich Spoerl og mundkurven	162
Margery Allingham og Mr. Albert Campion	166
Frank O'Connor og den irske retsfølelse over for justitsen	168
Stephen Vincent Benét og djævelen i New Hampshire	172
Ödön von Horváth og den himmelske over for den jordiske retfærdighed	175
Katherine Anne Porter og det hallicunerede drab	178
Cyril Hare og dommerens penible tjenesterejse	182
DEL XVIII ANDEN VERDENSKRIG; CAMUS	187
Richard Wright og negeren, der blev dobbeltmorder	189
Soya, den filosofiske rigsadvokat og tilfældigheden	193
Arthur Koestler og kampen mod kommunismen	198
Albert Camus og det absurde mord i solen	202
Jean Anouilh og en besættelsestragedie	207
James Gould Cozzens og nævningernes oprør mod dødsstraffen	212
Thomas Mann og Moseloven	216
Alfred Neumann og den nazistiske Volksgerichtshof	220
Jean-Paul Sartre og de gensidige helvedesstraffe	223
Louis Aragon og den henrettede nazistiske dommer	225
Terence Rattigan, to store advokater og den tyvtede søkaded	228
DEL XIX TO STORE SCHWEIZERE	235
Max Frisch og manden, der (måske) fragik sin identitet	237
Jerzy Andrzejewski og dommerens fortid i koncentrationslejren	242
Friedrich Dürrenmatt og den groteske justits	245
Walter Jens og den dommerstyrede verdens dystopi	253
Michael Gilbert, P. D. James og liget i aktskabet	256
Herman Wouk og den maritime krigsret	260
Dante Troisi og dommerens ytringsfrihed	265
Joachim Maass og liget i kufferten	269

Vercors og <i>the missing link</i>	272
Pierre Boulle og anlageren som tavst og dog veltalende øjenvidne	275
Arthur Miller og hekseprocesserne i Salem	278
Reginald Rose og de tolv vrede mænd	282
DEL XX AUCHINCLOSS OG SCIASCIA	285
Louis Auchincloss, New Yorks gamle penge og advokaterne	287
Henry Cecil, <i>Sober as a Judge</i>	294
Vladimir Dudintsev og det sovjetiske tømbrud	299
John Barth, jura som legetøj og de 17 testamenter	302
Anna Seghers, kommunist og skrivebordsskuffedissident	304
Ingeborg Bachmann og den sandhedsfikserede dommer	306
Andrej Sinjavskij og den poststalinistiske justits	309
Philip Roth og yeshivaen	312
Robert van Gulik og dommer Dee	314
Harper Lee og Atticus, fader og idealistisk sydstatsadvokat	317
Leonardo Sciascia og siciliansk retfærdighed	322
DEL XXI BÖLL, GULAG OG DARIO FO	331
Anthony Burgess, bøllen og Beethovens Niende	333
Bernard Malamud og det påståede ritualmord	335
Heinrich Böll, den brændte jeep og den gamle dommers sidste sag	341
Siegfried Lenz og en moderne pligtens slave	346
Alexander Solzjenitsyn, den aflyttede telefonsamtale og Gulag	350
John Fowles og den brudte forlovelse	355
James Alan McPherson og den prostituerede i politiretten	358
Leon Uris og den polske koncentrationslejlæge	360
Dario Fo, anarkisten og vinduet	362
John Jay Osborn, Jr., aftaleretsprofessoren og studenterne	367
John Gardner, <i>the Sunlight Man</i> og politichefen	370
Joyce Carol Oates og forsvareren, der anså alle som uskyldige	372
DEL XXII RUMPOLE OG NAZIDOMMERNE	377
Ngugi wa Thiong'o, en helgenlegende	379
John Mortimer og Rumpole i Old Bailey	383
Rolf Hochhuth og krigsretsdommeren	394

INDHOLDSFORTEGNELSE

Thomas Bernhard og retspræsidenten fra SS	397
Isabel Allende og dommerfruen	400
J. M. Coetzee og det nye Sydafrika	401
Raymond Sarif Easmon, afrikansk juju og rotten	405
Herbert Rosendorfer og dommeren, der blev hjemme	407
Ivan Klima og dommeren under kommunismens åg	410
Tom Wolfe og den farveblinde retfærdigheds krise	413
Bernhard Schlink og analfabeten	417
DEL XXIII AMERIKANSKE RETSSALSDRAMAER	423
Scott Turow, den anklagede anklager og den korrupte dommer	425
Gerhard Roth og undersøgelsesdommerens delirium	429
Andrew Neiderman og Djævelens advokat	431
David Hare og de smædede dommere	433
John Grisham, de hvidvaskende advokater og mafiaen	436
Ernest J. Gaines og henrettelsen i Louisiana	438
William Gaddis og manden, der sagsøgte sig selv	440
Caro Fraser, den biseksuelle barrister og den honnorte ambition	444
He Jiahong og det kommunistiske Kinas justits	446
Elie Wiesel og "Dommeren", der elskede døden	451
Erich Loest, rigsretten og rigsdagsbranden	453
Stephen L. Carter og den sorte dommers fald	456
DEL XXIV SCHIRACH OG EN STOR NORSK ROMAN	459
Friedrich Christian Delius og den dødstruede nazidommer	461
François Jongen og eftersøgningen af Retfærdigheden	465
Kiran Desai, den postkoloniale dommer og hans hund	467
Ferdinand von Schirach, forbryderne og terroren	470
Ian Mc Ewan og barnets tarv	478
Vigdis Hjorth og autofiktionen	482
Celeste Ng og adoptionssagen om det kinesiske spædbarn	485
Jan Kjærstad og den anglofile dommer	488
REGISTRE	493
Personregister	494
Værkregister	515
Forfatterregister efter nationer	552